

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2301735	
Matèria	Serveis públics i medi ambient	
Assumpte	Sol·licitud canvi d'ubicació contenidor d'urbanització. Falta de resposta.	
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració	

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

- 1.1. El 29/05/2023 registràrem un escrit que identificàrem amb el número de queixa 2301735, en el qual es manifestava que l'Administració podria haver vulnerat els drets de la persona titular. En l'escrit manifestava la falta de resposta a la seua sol·licitud de canvi d'ubicació del contenidor de la urbanització Muntanar, la situació inicial del qual es va modificar per l'empresa concessionària.
- 1.2. El 20/06/2023 dictàrem la Resolució d'inici d'investigació, en què es requeria l'Ajuntament de Nàquera perquè, en el termini d'un mes, emetera un informe sobre l'estat de tramitació de l'escrit presentat per la persona interessada el 15/03/2023, així com la data estimada per a la seua resolució i notificació.
- 1.3. Fins ara, no s'ha rebut la informació requerida i tampoc s'ha sol·licitat per l'Ajuntament de Nàquera l'ampliació de terminis prevista en l'article 31.2 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2 Consideracions

L'objecte de la queixa està constituït per la falta de resposta a la sol·licitud de canvi d'ubicació d'un contenidor de residus.

En relació amb la falta de resposta, aquesta institució no pot sinó recordar que el principi d'eficàcia (art. 103.1 de la Constitució espanyola) exigeix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament li demanda, entre elles, i de molta rellevància, el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement total per l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives constitueix un pressupòsit inexcusable per a una adequada defensa dels seus drets i interessos legítims. El silenci administratiu és una pràctica que genera en els ciutadans una autèntica inseguretat jurídica i indefensió material (proscrites pels arts. 9.3 i 24.1 de la Constitució espanyola), i que, tal com ha exposat el Síndic de Greuges en els seus successius informes anuals a les Corts Valencianes, obliga els ciutadans a acudir a la via jurisdiccional per a la resolució dels seus conflictes, convertint, per això, en inoperant, la via administrativa.

L'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial i en un termini raonable».

Així les coses, l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, és clar quan assenyalava que «l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments siga quina siga la seua forma d'iniciació».

Per la seua part, l'article 88.1 d'aquesta mateixa norma prescriu que «la resolució que posa fi al procediment decideix totes les qüestions plantejades pels interessats i aquelles altres que se'n deriven».

Finalment, cal recordar que l'article 3 (Principis generals) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, prescriu que:

1. Les administracions públiques serveixen amb objectivitat els interessos generals i actuen d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la Constitució, a la llei i al dret.

Han de respectar en la seua actuació i relacions els principis següents:

- a) Servei efectiu als ciutadans.
- b) Simplicitat, claredat i proximitat als ciutadans.
- c) Participació, objectivitat i transparència de l'actuació administrativa.
- d) Racionalització i agilitat dels procediments administratius i de les activitats materials de gestió.
- (...)
- h) Eficàcia en el compliment dels objectius fixats.
- (...).

En relació amb aquesta qüestió, cal tindre en compte que l'article 8 del nostre Estatut d'Autonomia (norma institucional bàsica de la nostra comunitat autònoma) assenyala que:

- 1. Els valencians i les valencianes, en la seua condició de ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea (...).
- 2. Els poders públics valencians estan vinculats per aquests drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte, així com pel compliment dels deures.

A la vista de tot el que s'ha exposat, és indiscutible que aquest ajuntament té el deure de donar resposta als escrits presentats pels ciutadans amb celeritat, agilitat i eficàcia, obligació que persisteix encara que haja vençut el termini de resoldre, i l'absència de resposta suposa un funcionament anormal d'aquesta administració, que ha de ser posada de manifest per aquesta institució.

La qüestió de fons plantejada per la persona interessada es refereix a la ubicació de contenidors de residus. S'hi assenyala que la ubicació inicial del contenidor, fora de la urbanització, va ser modificada pels operaris del servei, cosa que produeix molèsties al veïnat durant la recollida en la seua ubicació actual.

En relació amb la ubicació dels contenidors de recollida de residus sòlids urbans, aquesta institució rep nombroses queixes per part dels veïns que resideixen en les proximitats d'aquells, ja que les persones que tenen els seus habitatges al costat d'aquests pateixen més directament les molèsties generades per sorolls, les males olors i els insectes. Per a evitar aquestes situacions, és important tractar de situar els contenidors en punts on puguin ser buidats pels camions i que, al mateix temps, menys molèsties generen als veïns. I, en qualsevol cas, tractar de mantindre'ls nets en tot moment, per a això també és necessària la col·laboració ciutadana i que respecte els horaris de depòsit dels fems.

En aquest punt, resulta necessari recordar, com consta en els successius informes anuals presentats per aquesta institució davant les Corts Valencianes, que no constitueix funció del Síndic de Greuges realitzar una tasca de control i suplantació de les actuacions realitzades per les entitats locals en l'àmbit de les potestats d'autoorganització que tenen reconegudes legalment, com és el cas que ens ocupa.

En efecte, en l'àmbit de les seues competències, les entitats locals han de dissenyar i posar en pràctica, per tal de donar compliment a les seues funcions de recollida de residus sòlids urbans, un sistema de distribució de contenidors que, lògicament, pot no semblar adequat a les persones que estiguen afectades per aquest. No obstant això, aquest argument no pot ser suficient per a justificar l'acceptació d'una sol·licitud de modificació d'aquest, en la mesura en què amb això s'afectaria altres veïns que, en bona lògica, podrien fer valdre el mateix tipus d'argument, convertint en inviable el complet sistema de recollida de residus sòlids urbans.

No obstant això, i atesa l'alta capacitat que presenta la col·locació de contenidors per a afectar les condicions de salubritat en què es desenvolupen els ciutadans, la col·locació de contenidors en la via pública destinats a acumular el fem fins al moment de la seua recollida ha de ser objecte d'un especial control per part de les autoritats municipals, per tal de garantir el correcte ús d'aquests dispositius per part de tots els ciutadans.

En aquest sentit, cal tindre present que l'estat d'insalubritat dels contenidors i les seues zones contigües pot afectar l'efectiu gaudi, entre altres, del dret a un habitatge digne (art. 47 de la Constitució i article 16 del nostre Estatut d'Autonomia) o del dret al gaudi d'un medi ambient adequat (art. 45 de la Constitució i art. 17 del nostre Estatut d'Autonomia).

Especialment, aquesta obligació determina que les autoritats locals hagen d'adoptar totes les mesures que resulten necessàries per a garantir que:

- a) es complisquen els horaris de depòsit del fem per part dels usuaris,
- b) es controlen i, si és procedent, se sancionen les conductes dels qui, en una mostra de poc civisme, depositen el fem fora i al costat d'aquests dispositius i,
- c) per tal que, en cas aquesta última circumstància es produísca, es garantisca la recollida i neteja dels contenidors instal·lats i dels seus voltants.

Finalment, hem de fer referència a la conducta de l'Ajuntament de Nàquera en la tramitació de la queixa.

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

"Es considerarà que hi ha falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els següents fets:
a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...)"

L'Ajuntament de Nàquera encara no ha remés a aquesta institució l'informe requerit amb data 20/06/2023 i ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021). Si aquest es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, així com en els informes anuals, especials i extraordinaris, que emeta el Síndic de Greuges davant les Corts Valencianes i, en aquest cas, s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores, que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables d'allò que haja succeït.

3 Resolució

Per tot el que s'ha exposat i ateses les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en el títol I de la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que es disposa en l'art. 33.2 de la Llei 2/2021, de 26 de març, es formula la següent RESOLUCIÓ:

PRIMER: formular a l'Ajuntament de Nàquera RECORDATORI DEL DEURE LEGAL de resoldre en el termini legalment establert, expressament i motivadament, tots els procediments, siga quina siga la seua forma d'iniciació, d'acord amb el que preveu l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i la legislació concordant.

SEGON: RECOMANAR a l'Ajuntament de Nàquera:

-. Que done resposta motivada als escrits presentats per la persona interessada i que resolga totes les qüestions que s'hi plantegen.

-. Que adopte totes les mesures que resulten necessàries per a evitar les molèsties que pateixen els veïns a conseqüència dels sorolls produïts pels vehicles del servei de recollida de residus i que estudie la possibilitat de canviar el contenidor a què es fa referència a la seua ubicació inicial.

TERCER: formular a l'Ajuntament de Nàquera RECORDATORI DEL DEURE LEGAL que s'extrau de l'article 37 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges, quant a l'obligació de tots els poders públics de facilitar l'accés als expedients, les dades, els informes i tota la documentació que els siga sol·licitada per a l'esclariment dels fets sobre els quals s'està indagant.

QUART: notificar a l'Ajuntament de Nàquera la present resolució, perquè, en el termini d'un mes des de la recepció d'aquesta, manifeste el seu posicionament respecte de la recomanació continguda en la present resolució, d'acord amb el que es disposa en l'article 35 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges.

Si manifesta la seua acceptació, farà constar les mesures adoptades per al seu compliment. Si el termini per a complir-les resultara superior, la resposta haurà de justificar aquesta circumstància i incloure el termini concret compromés per a això. La no acceptació d'aquesta haurà de ser motivada

CINQUÉ: notificar aquesta resolució a la persona interessada.

SISÉ: publicar la present resolució en la pàgina web de la institució.

Àngel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana